

Problematika sérových markerů v diagnostice karcinomu prostaty

MUDr. Aneta Rozsypalová

Onkologická klinika 1. LF UK a FTN, Praha

Karcinom prostaty patří celosvětově k nejčastějším typům nádorů u mužů. Incidence karcinomu prostaty se nadále zvyšuje (zlepšení diagnostických metod), zatímco mortalita je přibližně stacionární. V diagnostice karcinomu prostaty má své výsadní postavení prostatický specifický antigen (PSA) jako hlavní sérový marker. Jedná se o marker orgánově specifický, ale nikoliv nádorově specifický. Od PSA bylo odvozeno několik dalších parametrů, které mají zvýšit jeho senzitivitu a specifitu. S využitím PSA se počítá i do budoucna, v rámci plánovaného screeningového programu.

Klíčová slova: karcinom prostaty, prostatický specifický antigen, diagnostika, screening.

Serum markers in diagnosing prostate cancer

Prostate cancer is one of the most common types of cancer in men worldwide. The incidence of prostate cancer continuously increases (improvement in diagnostic methods) while the mortality rate remains stationary. In the diagnosis of prostate cancer, prostate specific antigen (PSA) has a privileged position as the main serum marker. It is an organ-specific but not tumor-specific marker. Several other parameters have been derived from PSA to increase its sensitivity and specificity. PSA is expected to be used in the future as part of the planned screening programme.

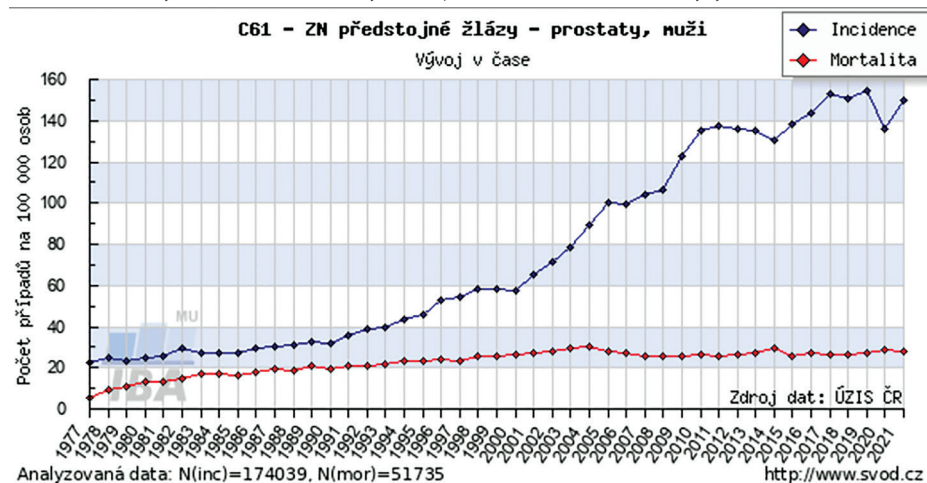
Key words: prostate cancer, prostate specific antigen, diagnostics, screening programme.

Úvod

Karcinom prostaty představuje celosvětově nejčastější malignitu u mužů. V těsném závěsu za ním jsou plicní karcinomy a kolorektální karcinom. Incidence karcinomu prostaty se nadále zvyšuje (v důsledku zlepšení diagnostických metod) zatímco mortalita zůstává přibližně stacionární (Obr. 1).

Dle dat Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky (ÚZIS ČR) byla incidence karcinomu prostaty v České republice v roce 2021 149,8/100 000 mužů. Výskyt onemocnění stoupá s věkem, převažují muži ve věku 60–79 let. Z hlediska pokročilosti onemocnění v době diagnózy převažují časná stadia. Klinické stadium I a II tvořilo 70 % nově diagnostikovaných karcinomů prostaty v letech 2014–2018. V muž-

Obr. 1. Vývoj incidence a mortality karcinomu prostaty na 100 000 mužů v České republice; zdroj dat Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (<https://www.svod.cz/?sec=analzy>; online 22. 6. 2023 17:30)

ské populaci ČR je karcinom prostaty třetí nejčastější příčinou úmrtí na onkologické onemocnění (1).

Diagnostika

Obecným cílem diagnostiky onkologických onemocnění, je časný záchyt onemoc-

MUDr. Aneta Rozsypalová
Onkologická klinika 1. LF UK a FTN, Praha
aneta.rozsypalova@ftn.cz

Cit. zkr: Urol. praxi. 2023;24(4):225-228

Článek přijat redakcí: 30. 5. 2023

Článek přijat k publikaci: 29. 6. 2023